

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 .
 Kelyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 .
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétféltől és
 ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 8.
 A szerkesztőség kóriratok visszaküldésére
 vagy megőrségre nem vállal kötelem.
 Előzetesek és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, február 5.

Rendkívüli pénzbőség.

Nyolczvanhat év óta boldogítja immár az Osztrák-magyar Bank különféle színű és értékű bankjegyeivel Ausztria és Magyarország népeit, de e hosszú idő alatt egyszer sem történt meg, hogy annyira leszállította volna a kamatlábat, mint azt a tegnapi főtanács tette. A tegnapi naptól kezdve 3 1/2 perzent az Osztrák-magyar Bank kamatlába.

Indokolja pedig ezt a rendkívüli olcsóságot az a rendkívüli pénzbőség, a milyen évtizedek óta nem volt.

Az országban mindenütt és minden körben kivétel nélkül arról panaszkodnak, hogy nincs pénz. Az iparosnak minden kétségbeesett küzdelem mellett alig kerül meg a betevő falatja, a kereskedelem teljesen pang, a vállalkozási kedv megcsapant, az építkezések szünetelnek, a munkanélküliek száma eddig soha nem tapasztalt nagyságra emelkedett, a kormány már inségmunkákról gondoskodik, a kenyér megdrágult, a mezőgazdaság szörnyű válsággal küzd s már a vezető államférfiak is sürgetik az új földtehermentesítést — — — és ime, a bankok rendkívüli pénzbőségről panaszkodnak és nem ugyan jóindulatból, hanem önérdékből, hogy a felhalmozott készletet (mely az Osztrák-magyar Banknál már elérte a legutóbbi kiegyezésnél megállapított kontingenst a 400 millió koronát!) jövedel-

mezőleg tudják elhelyezni, leszállítják a kamatlábat.

Ez a körülmény, hogy mikor legnagyobb a szegénység, éppen akkor legnagyobb a bankoknál a pénzbőség, ez jellemzi legjobban a mi ferde közgazdasági viszonyainkat.

De hogy visszatérjünk tárgyunkhoz, a kamatláb leszállításának normális közgazdasági viszonyok között, jótékony hatást kellene gyakorolnia minden felé. Némi tekintetben kétségkívül érezhető is lesz ennek a jótékony hatása, ha másutt nem, legalább annyiban, hogy a kormány sietni fog felvenni a tervezett 200 milliós beruházási kölcsönt, hogy abból megindítsa a várva várt nagyobb építkezéseket s ez által munkát adjon a munkanélküliek inséges és folyton nagyobbodó csoportjának.

Ez is haszon kétségkívül.

De vajjon érezni fogja-e az olcsóbb, azt mondhatjuk hallatlanul olcsó kamatlábat a vidék népe?

Hiszen eddig is csak 4% volt az Osztrák-magyar Bank kamatlába s ennek dacára a vidéki takarékpénztáraknál — itt Biharmegyében is! — mégis 10—15 perzentet fizetett a kölcsönt »élvező« közönség. Jól tudjuk, hogy a törvényes kamatláb csak 8% s a mi azon felül van, az a törvény által tiltott és hivatalból üldözendő uzsora, — de tudjuk azt is, hogy a kisebb vidéki pénzüzetek milyen jól tudják számítani a kezelési és más mindenféle illetékeket, a melyekkel együtt bizony a legtöbb helyen 10 perzenten felül megy a fizetendő részlet.

Nem régiben egy falusi ember jött be Nagyváradra, hogy teljesen tisztán álló ingatlanára kölcsönt vegyen. Tudták róla, hogy részvényese az ő vidékén működő pénzüzetnek, feltűnt tehát, hogy mi ok miatt nem fordult oda a kölcsön ügyében. És ő leplezetlenül előadta a dolog nyitját, hogy míg itt Váradon 6%-re kap pénzt, addig az ő kis pénzüzetetüknél — az illetékeket is felszámítva — 13—15 perzenten alul nem juthat hozzá.

Igy azután nem csuda, hogy a kis gazdák birtoka egymás után dobszóra kerül — sokszor éppen az illető pénzüzet birtokába jut.

Es mivel az ilyen falusi pénzüzetek ügyesen bevonják érdekeltségük körébe az egész vidék intelligentiáját, érthető az is, hogy miért nem lehet Bihar-megyében hitelszövetkezeteket alakítani, — vagy ha itt-ott nagy nehezen alakul is egy-egy hitelszövetkezet — miért nem tud az boldogulni?

Amíg a pénzüzeteket reformálni nem fogják, nem fogja érezni a vidék népe a kamatláb leszállításának áldásait. Mi haszna a kajászószentpéteri gazdának abból, ha az Osztrák-magyar Banknál 3 1/2 % a kamatláb, és a kajászószentpéteri takaréknál ugyis csak 15-re megy a fizetendő összeg.

Más szempontból is elérkezett az idő a takarékpénztárak reformjára, — meg kell indítani az actiót idejében.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

Jónás bácsi.

(Szlavoniai kép)

Írta: Roda-Roda.

Egy napon így szólt a mama apához: Mirkó nem hívhatnánk már meg egyszer magunkhoz Jónás bácsit?

— Bajosan jönné el — felelte apa.

— Mégis érdemes volna kíséreltet tenni. Tudod, hogy...

— Persze, hogy tudom. Duszgazdag pénzeszsák az öreg s nincsenek gyermekei. A mi Máriusunk még nagy hasznát látná valaha, ha Jónás bácsi öt megismerné, megszeretné s a végrendeletében róla meg nem felejtkeznék.

— Ej Mirkó! — szólt mama felém intve a szemével.

— Hát aztán? Márius okos gyerek. Előtte mindent el lehet az embernek mondani. De vissza térve a tárgyra: az öregnek meg vannak a maga bogarai, de a kedves rögei is hozzá, a melyekhez kézzel-lábbal ragaszkodik. A rendezett gazdaság, a maga megszokott életmódja.

— Nem tesz semmit! Legalább megnyugszunk, hogy megtettük a kötelességünket, ha magunkhoz hívjuk őt. Ha eljön akkor annál jobb.

S a bácsi el is jött. Melegen kezet szorított apával, a mamát homlokon csókolta, nekem pedig megveregette a vállamat s így szólt:

— Tyűh az áldóját, de hatalmas egy fehér-cseléd lett ebből a gyerekből!

— A mi lányunk — jelenté ki büszkén mama, mint mikor az állatszeliidő a ketreczek előtt nagy hangon hirdeti a közönségnek: »Ime uraim és hölgyeim a puszták és állatok királya; neve: felix leo! Tudni kell, hogy mama rendkívül szeretett engem.

Azután asztalhoz ültünk, ámbár éjszaka volt már és még egy ideig ott maradtunk vacsora után is.

Jónás bácsi pipáját kérte. Hamar felugrottam, aztán megtömtém és meggyújtottam, ugy vittem oda neki a pipáját.

— Igazi ördögfiók vagy! Jegyzé meg Jónás bácsi.

— Hogyan? Mered állítani, hogy ennél különb gyereket láttál életedben? Nem szemre való gyerek az én Máriusom? Kérdé apa fel-pattanva.

— Mirkót ugy kell érteni, hogy az »én Máriusom« annyit jelent, hogy a »mi Máriánk« kezdte magyarázni mama a vendégnek.

— No csak ne kapjatok hajba én miattam, tettem hozzá hizelegve, mialatt apa erősen a lábamra hágott, a mama pedig jól oldalba lökött az öklével. Most jött a vacsora meglepetése. Először csak gyengén elmosolyodtam, de aztán mindinkább erőt vett rajtam a nevetés, végül kitört a torkomon a kacaj har-sogóan.

— Mi lelte ezt a gyereket? Kérdé Jónás bácsi.

— Hagyjatok, hisz olyan mulatságos nyög-tem ki nagy nehezen.

— De hát mi olyan mulatságos?

— Az, hogy nem veszed észre a dolgot nagyapa. (Apa parancsolta, hogy nagypapának szólítsam.)

— Mit vegyek hát észre magamon? Szólj!

— Jaj, hagyjuk már!... Szóltam s kacag-tam tovább.

Jónás bácsi végig vizsgálta magát tetőtől talpig. Megforgatta a pipáját jobbról-balra, de nem talált rajta semmi különöset; csak egyre izgatottabb lett. E mellett szakadatlanul köp-ködött. Mama rendületlenül vitte a szót tovább; huzta a beszédet Jónás bácsi pusztájáról, csak hogy a vendég figyelmét másfelé terelje. Észre-vette ugyanis, hogy rossz fát tettem a tűzre s valami csúnyen töröm megint a fejemet. Csak azt nem tudta, hogy mi lehet az, a miben mesterkedtem.

En bizony elkövettem azt a tréfát, hogy paprikát tettem a pipa fenekére s azután töm-tem meg dohánynyal.

Csak már a végén, éppen abban a szent pillanatban, mikor Jónás bácsi eme dicséző szavakra fakadt: »Mégis csak menyői élvezet egy ilyen pompás pipából szipákolni!« rélt ki az én turpisságom, mire »nagypapa« rettene-tesen elkáromkodta magát s ram mordult szigoruan: »Mária, kikérem magamnak az effajta tréfákat. Komolyan haragszom rád!«

— Nem tesz semmit, nagypapa. Csak ne felejtkezzél meg rólam annak idejében. Nálam

Választás szuronyok közt.

Ugy látszik egészen Bánffy mintára készült a nyitra-zsámbokréti választás. Erre vall a következő, liberális forrásból származó távirati tudósítás, amely arról ad hírt, hogy 400 gyalogos fog örködni a febr. 11-iki választás szereplői felett. Az O. E. sürgönye a következő:

Nyitra-Zsámbokrét, febr. 5. Rudnay Sándor dr., a nyitra-zsámbokréti kerület szabad-
elvű pártjának jelöltje serényen folytatja kör-
utját a kerületben. Legutóbb Kis- és Nagy-
Bólicen járt, ahol bandériummal és zeneszóval
fogadták a népszerű jelöltet. A két község la-
kossága egyhangúlag Rudnaynak híve, noha
papjuk legagilisabb tagja a zsámbokréti nép-
pártuak. A kerületből újabb kihágásokat is je-
lentenek. Apát-Léván a felbőszített paraszt-
asszonyok és suhancok kövekkel és sárral do-
bálták meg a hivatalos eljárásban (?) átutazó
zsámbokréti körjegyzőt és segédjegyzőt, úgy
hogy mind a ketten megsérültek. **Friesenhof**
Gergely báró ó-széplaki nagybirtokos zászlait
a múlt éjjel ismeretlen tettesek leszedték és
darabokra tépték. Az utóbbi napokban elő-
fordult kihágások szükségessé tették, hogy a
hatóságok a **rendes csendőrrállomány** mellé
megfelelő karhatalmat rendeljenek ki. Ez ok-
ból kedden este 4 tiszt és 100 lovas érkezett
Nyitra-Zsámbokrétre, azonkívül február 8-án
5 tiszt és 100 lovas, 10-én pedig 12 tiszt és
200 gyalogos érkezik a kerületbe. A polgárság
megelégedéssel fogadja a közbátorság érdeké-
ben tett intézkedéseket.

Laptámadás a magyarság ellen.

A *Berliner Börsen Courier* című napilap
heves támadást intéz a magyar parlament egyik
kitünősége **Rákosi Viktor** ellen, a ki a legutóbbi
interpellációjában az orpheumok ellen, igen
helyesen rámutatott azon bajokra, a melyek a
magyarság terjedését gátolják. Rákosi Viktor
igazán hazafias szolgálatot tett interpellációjá-
val és igen örvendünk, hogy éleslátásával rá-
mutatott a helyes irányra, mely a magyarság
érdekeit hivatva van szolgálni. A német napi-
lap jajveszékéléséből sejtjük, hogy Rákosi in-
terpellációja a külföldön nem maradt hatás-
talanul. Ott sejtik, még pedig joggal sejtik, hogy
Rákosi Viktor még több ízben is fel fog szó-
lalni ama viszályok ellen, a melyet gyamol-

talanságunk az idegen invázióval szemben ered-
ményezett.

Engedményeink őket merészsé tették és
nem akarnak annak tudatára ébredni, hogy en-
gedményeinkkel visszaéltek.

Most, hogy Rákosi Viktor a helyzetről fel-
világosítja az országot, ők jogtalansággal vádol-
nak bennünket és arcátlan támadásukban ha-
tárt nem ismernek.

A *Berliner Börsen Courier* többek közt azt
írja, hogy elismert dolog, hogy **Magyarorszá-
gon a magyarság számszerűleg kisebbség-
ben van.**

Tendenciózus ferdítés, vagy ostoba tudat-
lanság ez.

A fejtegetést aztán oly irányban folytatja,
hogy jó lesz, ha a magyarok újabb ellensége-
ket nem szereznek.

A képviselőházban tegnap élénken kom-
mentálták a lap kirohanását és azok a képvil-
selők, kormánypártiak úgy mint ellenzékiek, a
kik a lap támadásáról tudomást szereztek, gra-
tuláltak Rákosi Viktornak, hogy interpelláció-
jával helyes irányba terelte a közvéleményt.

Peticzió a Kurián.

A **balassa-gyarmati** kerületben a volt
képviselő, gróf **Forgách Antal** szabadelvű győ-
zött mintegy 200 szótöbbséggel a szintén sza-
badelvű **Hanzély Gyulával** szemben. Az utób-
binak hívei azonban peticzióval támadták meg
a választást. A kérvény főképp vesztegetések,
de főképp etetés-ítatás miatt is kéri a mandá-
tumot megsemmisíteni. Tegnap foglalkozott a
Kuria II. választási tanácsa, **Vavrik Béla** el-
nöklése mellett, a benyújtott peticzióval.

A vádpontok szerint vagy pénzt kaptak a
választók, vagy pedig egyéb ígéretekkel bírták
őket arra, hogy gróf **Forgách Antalra** szavaz-
zanak. Olyiának hivatalt helyeztek kilátásba.
Hogy mint folyt az etetés-ítatás, arra jellemző
a jelszó, amely járta:

— Ehetünk, ihatunk rogyásig, — csak
azt kell mondani, hogy ököreladás áldomását
tartjuk.

— Együnk és igyunk hát, a mennyi
belénk fér, — mondták megnyugodva a

derék választók — és folyt heteken át a dor-
bézolás.

A választás védője főképp azzal védte a
megválasztott képviselő ügyét, hogy az egyes
esetek nincsenek precízre megjelölve a peti-
czióban, de aztán érdemben is foglalkozott a
vádakkal.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, febr. 5.

Az elnöki dorgatórium használt: ma már
tiz órákor együtt volt az ülés megnyitására
szükséges számú képviselő. **Apponyi** nyugod-
tan megnyithatta az ülést.

A vitát **Bakó József**, a Kossuth-párt re-
formátus pap képviselője vezette be tüzes füg-
getlenségi beszéddel. Az igazi magyar megjele-
nési képviselő az első beszédjével pártja za-
jos tetszését vívta ki.

Utána **Hollaky Imre** dicsérgette a nem-
zetiségi képviselők beszédeit, akik hálásan gra-
tuláltak neki.

Wilczek gróf néppárti után **Haydin** Imre
felvidéki képviselő bizonyította, hogy a tótok
mást beszélnek a házban, mint odakinn s a
vidéken s egyáltalán leleplezte őket.

Majd **Vertán** Endre Kossuth-párti fiatal
képviselő mondott ügyes beszédet.

A költségvetési vitát **Bakó József** Kossuth-
párti képviselő kezdte meg.

Szembe állította azt a lelkesedést, melyet
1848-ban ment a magyar katonának, azzal az
elkeseredéssel, melyet a magyar fiú most vo-
nul be a zászló alá. Ennek oka az idegen el-
lenséges tisztikar és a német szolgálati nyelv,
mely utóbbit puskatussal verik bele. Követelte
a katonai szolgálati időnek két évre való le-
szállítását. Követeli az adóalap igazságosabb meg-
állapítását és a választói jog kiterjesztését,
de különösen az 1848. XX. t.-cikk végrehaj-
tását sürgeti, mert anomália, hogy a protes-
táns egyházak részesüljenek az állam részé-
ről legkevesebb segítségben. A tanítóknak 30
éves szolgálat után való nyugdíjazását hangoz-
tatja.

Beszél még a napidíjasok helyzetéről, me-
lyeket lelketlenül tömegesen elbocsátanak. Még

is elkélne, ha hasznát látnám nagyapai jóindu-
latodnak valamikor.

Nóde ő is visszaadta ám a kölesönt nekünk
kamatostul.

Ha a szoba szőnyegére verte ki a pipáját,
mama csak félszemmel kétségbeesetten tekin-
tet oda, hogy mit csinál, ha ellenben az öreg
paradés kocsiát szamarozta össze, akkor papa
egy toporzékolt, mint a ketreczbe zárt vad-
állat.

No, kedves szokásai és szeszélyei voltak az
öregnek, az már bizonyos!

Két órával korábban nyitotta ki a szemét
a többi embereknél, a gyomra két órával
hamarabb sürgette az ebédet, mint a másé, s
máig a tyukokkal tért nyugovóra.

Ilyenkor azonban síri csöndnek kellett
lenni az egész házban, sőt még a háza táján
is. Nem szívelhette tovább, ha mama zongor-
rázott, halálra kint a szakácsnékat s min-
dennap összeveszett a berés gazdával.

A gazdaságot sem hagyta helybe. A buzát
hívóknak találta, a kukoricza táblákra azt
mondta, hogy úgy néznek ki, mintha a disznók
törték volna fel. Viszont a disznókat soványak-
nak mondta és a sósakhoz hasonlította. Nála
— ugymond — egész másképp néz ki minden
De másképp ám!

Midőn egyszer együtt üldögéltünk a nyár-
fák alatt a padon — neki is kedvenceztem voltam
— pajzánul megkérdeztem tőle, hogy ha annyit
zsémbeledik, mért nem maradt odahaza!

Az öreg erre sértődötten szobájába tért.

Apa és mama magukra maradtak a szobá-
ban. Nem szólt egyikük sem; emelkedett Jónás
bácsira gondoltak.

— Végét kell már vetni ennek a dolog-
nak, törte meg a csendet anyám.

— Felforgatja az egész birtokot. Ma már
a harmadik szakácsné szökik meg miatta a
háztól.

— Márius eredj aludni! — Parancsolta
apám; de én csak a fülem mellett eresztettem
el a szót. Nagyon kíváncsi voltam, mi lesz a
nagyapával, a kivel olyan jól elszórakoztam,
kivált mióta a pipája tisztítását is én rám
bízta.

— No pakolj aludni — szólt mama is —
de előbb mosakodj meg attól a jószagu pipa
mocsktól.

Meg sem mocszantam.

— Én nem bírom tovább ezt a hereze-
hurezát — tört ki apa hevesen. Jónás bácsi-
nak menni kell minden áron. Vagy ő pusztul a
háztól, vagy én bolondulok bele. De hogy kel-
lene őt kiteszkelni magunk közül?

Itt gondolkozott, aztán homlokára ütve
folytatja: Megvan! El fogjuk üldözni. Agyon
bosszantjuk a vén gazembert?

— De hogyan, ez a kérdés. Szólt bele
mama.

— Igen egyszerűen. Tervem ez: mi elke-
dünk egymással valami felett vitatkozni; ő bele-
szól, a többi jön magától. Az a fél, a kinek
pártját nem fogja, esküdt ellenségévé válik s
olyan meleggá teszi neki a pusztán földet a

lába alatt, hogy mentől előbb oda kívánczik
körülnéző, a hol a borsfa terem.

— Mikor kezdjük a hadjáratot?

— Mindjárt holnap reggel.

— Isten veletek! Jó éjt Márius!

— Jó éjszakát apuska!

— Ennek nem szabad megtörténni! —

okoskodtam magamban, midőn szobámba értem.
Mit, a nagytatát akarják elüldözni tőlünk, aki
ma is egy kemény suszter tallérral ajándéko-
zott meg, nem számítva a kilátásba helyezett
szép ostort s azt az összeget, a mit a neki adott,
de tőle ismét visszaopott kivarrt pipaszár dísz-
ért kapnék tőle ajándékba.

— Nagypapa — szólítottam meg mánap
a kertben az öreg urat, — még maradhatnál
egy kicsit. Ugy-e nem untad meg a vendégséget?

— Hogy jut most neked eszedbe ez a gon-
dolat, fiacskám?

— Csak úgy. Legalább addig ne menj, míg
az ostort meg nem veszed. Rég vásik a fogom
egy szép ostorra. Micsoda gyönyörűség lehet
azzal pattogatni. Az öreg Kohntól is megve-
heled, csak hat forint darabja. Aztán próbálj
egy kissé kedvesebb lenni az emberekhez.

— Hogy-hogy? Hogy érted ezt? Például!

— Például szoríts ki nekem még négy

krajczárt papir kapszúra. Ez az első. Aztán
mama nem szereti, ha a szalonba szemetet
csinálisz. Ha krumpli nélkül főzik a konyhán a
spenótot, azért nem kell a fejed tetejére állnod.
Végül s ez a legfőbb, ha papa a mamával
czivakodik, fel se vedd, lári-fári az egész! Érted?

nagyobb lelketlenség, hogy néhány nagy ur kedvéért kétezer balatoni halászt kenyerétől fosztottak meg. A balatoni halászati társaság szerinte borzasztó üzemeket visz véghez és ellene fel kell lépni. A kétezer halászon pedig segíteni kell. (Helyesítés a szélsőbalon.)

A költségvetést el nem fogadom. (Helyesítés.)

Hollaky Imre: A haza beteg, csak az a baj, hogy annyiféle orvosszert ajánlanak, hogy abba bele kell pusztulnia. Szerencse azonban, hogy a diagnózist már megcsinálták; tudjuk, hogy komoly a baj és mi a baj. Egyik főbaj a nemzetiségi kérdés.

Szeretettel kell a nemzetiségi kérdéseket magunkhoz kapcsolni. Oszintén örvend annak a hangnak, melyet e teremben száz, tót és román testvéreink részéről hallottunk, mert ha összehasonlítjuk a beszédeket a szepeni országgyűlésen és e Házban a hatvanas és hetvenes években mondott beszédekkel, a javulásnak csak örvendeni lehet.

Közbeküldésök: Csak őszinte legyen.

Hollaky: Önök (a nemzetiségekhez fordulva) panaszkodnak, hogy helyzetük tarthatatlan. Hát a magyar nép rózságyon nyugszik? A magyar földműves és iparos nem szenved és küzd? Kötelességünk, hogy egymást erősítsük, ne gyöngítsük.

A költségvetést elfogadjuk.

A liberalizmus hatása.

Wilczek Frigyes gróf szerint nem lehet tagadni, hogy a gazdasági baj egyik oka a liberalizmus, mert a gyöngét kiszolgáltatta az erősnek és ez tette tönkre a kis ipart, ez akadályozta meg a tőke képződést. Ezért sem viselkedik bizalommal a szabadelvű kormány iránt. Beszéde folyamán rámutat a pálinka, a szerencsejáték pusztítására s még is a kormány mozdítja elő mind a kettőt, üzérkedik velük. Az adóreformot, a földadó leszállítását sürgeti.

Hozzájárni Buzáth határozati javaslatához. (Helyesítés a néppárton.)

A hazafias tótok.

Haydin Imre kormányparti képviselő Veszelyovszky beszédére válaszol, kivált ama részére, amit itt nem mondott el. A nemzetiségi vagy mint ők mondják, nemzeti párt nem gyökerezik a tótságban. Mit képvisel itt a 4 tót ur?

Veszelyovszky: A népet.

Haydin: Az értelmiség magyar. A tót nép csakély kivétellel, a magyarhoz ragaszkodik. A tót nemzetiségi mozgalom a történelmi múltban

sem gyökerezik, mert a tótok 48-ban is a magyar zászlókkal harcoltak. Hurbán vállalkozása csak rablókaland volt. (Ugy van! jobbról. Zaj a néppárton.) Azt a népet, mely magyar nemzeti pántlikát tesz a kalapjára, mely tisztelettel említi Kossuth és Deák nevét, holott azt se tudja, mi fán termett a Hurbán és Kollán neve, a felvidéki népet egy pillanatra el lehet ámitani, de a zöme hü marad. Kimutatja, hogy a tót nemzetiségi program a választás óta hónapról-hónapra szelidült, míg Veszelyovszky beszédében az egységes magyar nemzetig eljutott.

Reflektál a Felvidéken most terjedő jelzóra: a *cseh-tótegyeségre*, mely Szvatopluk birodalmát akarja visszaállítani. Kisznea-Ujhelyről magáról évente 6 gyermeket szállítanak Prágába. (Zaj a néppárton.) Lapjuk is van a Slovensky Listy, mely a magyarok ellen a legvérmesebb kifejezésekkel él. Figyelmezteti a kormányt erre a mozgalomra.

Rakovszky: A kozmopoliták ellen tegyen a kormány.

Haydin: Hangsúlyozza, hogy egyben mindnyájunknak egybe kell forrnunk Magyarországon. Veszelyovszky azért nem fogadta el a költségvetést, mert a tót kultúrára a kormány nem áldoz. O *éppen ezért* elfogadja, mert nincs benne egy fillér se felvéve, ellenben sok van felvéve a felvidéki valódi szükségletek kielégítésére. (Eijezés jobbfelől.)

Öt perc szünet.

Szünet után

Vertán Endre szólott a költségvetés ellen. Felhívja a kormányt, hogy mentse meg a magyar középosztályt, mely mindig vagyonával és vérével áldozott a haza oltárára. Azelőtt a jobbágy fizette a robotot és szerény igényeihez képest meg tudott élni. Most szabad a paraszt, szenvedélytel őrzi az adósságszínvonalát, jelzalogot jelzalogra halmoz és tönkre megy. Es mégis furcsa, hogy ily viszonyok mellett a kormány a bevételeket folyton növeli sőt jelentékeny felesleggel rendelkezik. Ezt persze csak nyomasztó adókkal éri el, melyek épen a földművelő osztályt terhelik leginkább. Sürgeti az adóreformot. Folyton oly törvények hozatnak, melyekkel az adókat emelik, de sohase olyanok, melyek enyhítenének a földművelő sorsán.

Felolvassa Szóll Kálmánnak 29 évvel ezelőtt mondott beszédét, melyben azt mondta, hogy elérkezett a tizenkettedik óra a bajok szanálására. Azóta elmúlt 29 év és még máig se történt semmi.

A költségvetés keretébe nincsenek felvéve azok a feladatok, melyeknek megoldása a leg-

szükségesebb. Egy államnak sohase lehet feladata, hogy tőkét gyűjtsön.

Vertán ezután a *közoktatásunkról* szól s annak hiányait, a kormány mulasztásait festi.

Az iparbank válsága.

Az ülés végén interpellációt terjesztettek elő.

Zboray Miklós a Magyar ipar- és kereskedelmi bank ismert válsága ügyében a következő interpellációt intézte a kereskedelmi és pénzügyi miniszter urakhoz:

1. Mily összeget és mily czímen élvezett a magy. ipar- és kereskedelmi bank megalakulásától 1901. decz. 5-éig, az 1890. XIV. t.-cz. alapján?

2. Gyakorított-e valamely felügyelet oly irányban, hogy az adó és illetékedvezményeket élvező bank az 1890. XIV. t.-cz. értelmében működik-e? Ha igen, miben állott a felügyelet s ha nem, miért mellőztetett a felügyelet?

3. Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy a nevezett bank eredeti rendeltetésétől eltért s meg akarja-e az ügyet vizsgálni s megtenni a szükséges lépéseket, hogy egyrészt az illetéktelenül élvezett kedvezmények visszatéríttessenek, másrészt azok jövőre beszüntíttessenek?

4. Igaz-e, hogy a magyar állam pénzkészletéből 2,400 000 korona a magyar ipar és kereskedelmi banknál helyeztetett el s történt-e és mily intézkedés, hogy az összeg el ne vesszen.

Zboray az interpellációt előterjesztő beszédjében fölemlítette, hogy **Tisza István** az Iparbank elnökségéről lemondó levelében csak az összeférhetlenségi törvényt hozta oknak fel, de egy szóval sem emlékezett meg benne a bank állásáról.

Az interpellációra a miniszterek nem feleltek.

Tisza István gr. személyes kérdésben feleli a következőket:

Zboray a sorok közt egy tünteti fel, mintha neki más indokai is lettek volna a lemondásra. Mint gentlemann becsületszavára kijelenti, hogy a lemondó levélben felhozott okok becsületesek és más motívumok nem vezették. Aki ezek után is kételkedik, eljárását a *legperfidebb, leggyalázatosabb, leggaládabb rágalomnak mondja. Ha tudta volna* akkor a bank jövődjét a leggaládabb gyanúsítással is szembeszálva *megmaradt volna állásában*, sőt kijelenti, hogy *ezentul is minden felelősséget, ami őt illeti, elvállal.*

Zboray az önérzetes válasza az azt feleli, hogy elhiszi Tisza István gróf becsületszavát, de ezen érv felesleges, mert a felelőségre törvény kényszeríti.

Az interpelláció és Tisza István gróf válasza érthető izgalmat okozott a Házban.

Aigner Adolf nyilatkozata.

A margittai tárgyalás ügyében a kérvényező ügyvédje **Aigner Adolf** a következő nyilatkozatot küldötte be hozzánk:

Az Örley Kálmán képviselő ur mandátuma ügyében Margittán folyt bizonyítás felvételről hazatérve, azt olvasom a *Nagyvárad* *Napló* f. évi január hó 31-iki számában, hogy a bizonyítási eljárás második napján *formális obstrukcióval* akadályoztam a kiküldött táblabíró ur eljárását. Ez a közlés dr. *Flopu* táblabíró urat bizvást ép úgy lepte meg, mint a hogy engem ámulatba ejtett és bánthatja őt

Délben az asztalnál csakugyan elkezdődött a megrendelt zene-bona.

A mint a levest kanalozom, mama mérgesen rám kiabál:

— Mária, te ugy eszel, mint a malacz! De mit is lehet várni a gyerektől ilyen házi nevelés mellett?

— Micsoda nevelést emlegetsz te? Tűzolt rá apa mindjárt.

— Ugyan ne tessed egy magad! Nagyon jól tudod te azt.

— Holó, tán még ez is az én bőrömré meg már?

— Hát kiére másra? Talán a Budaástól tanulta volna a lányom az illemt és jó modort?

— Ez már mégis sok! — szolt apa s haragosan az asztalra csapott. — Én teljes erőmből azon vagyok, hogy Máriusból egy derék gyereket neveljek, a ki a jég hátán is megél.

— Ez a baj épen. Ezzel rontod el őt. A mi lányunk...

— Micsoda »lányunk»? O az én gyermekem, fiam nekem.

— Mária első sorban is egy lány, ha szives leszesz megengedni, másodsor meg mind a kettőnk gyermeke.

— Nem, nem engedek meg semmit! Minden embernek kell, hogy utóda legyen. Ez az utód más valaki hiányában nem lehet más, csak Márius. Önállónak és férfinak kell tehát őt nevelni s én őt így is nevelem, punktum!

— Ohó, nekem is meg vannak a magam

anyai jogaim. Mariskából egy derék házias lány lesz, én mondom azt neked!

— Azért se. Ki fogja a gazdaságot vezetni, ha meghalunk? Egy lány, a ki kötni és varrni tanult? Márius el fogja végezni a gazdasági iskolát és gazda lesz a javából, különb tisztelem az egész házat és gazdaságot. Mit szólsz hozzá Márius?

— Papa nekem egészen mindegy, akár-hogy lesz.

— Micsoda beszéd az egy lánytól? Szólt mama. Én meg folytattam: »Higyjétek meg, nekem egészen egyre megy. Különbben kérdezétek meg Jónás bácsit, mit szol a dologhoz.»

Mamák összekacsintottak és egyszerre kiáltották: — »Hejyes. Döntsön köztünk Jónás bácsi. Ugy-e bácsi, hogy nekem van igazam?»

Jónás bácsi egy jót szippantott a kapa dohánynyal teit pipából, nagyot köpött a szőnyegre s gondolkozva szolt: »Gyermekeim! Édes gyermekeim, szeressétek egymást! Engedjétek meg, nem akarok a vitás kérdésbe beavatkozni. Ama pár rövid hét alatt, a melyet még köztetek tölteni szándékozom, egyikőtökkel sem akarok ellenséges viszonyba jutni.»

A szobában nagy csend támadt a nem várt kijelentésre.

Jónás bácsi pedig olyan arcot vágott utána, mint a róka, mely a csapdából elszabadul.

ép úgy, mint engem. Mert dr. Plopu táblabíró ur éppenséggel nem tartozik azok közé, a kik hivatalos eljárásukban magukat akár obstrukcióval, akármi más rendzavaró eszközzel bémittatni engednék. A törvény a kir. Curia helyettesítésében eljáró kiküldött bírót óriási hatalommal és jogkörrel ruházta fel éppen a rendzavarókkal szemben. Ennek dr. Plopu ur teljes tudatában volt és ezt könyörtelenül alkalmazta volna velem szemben is, ha — erre alkalmat adtam volna. De nem adtam. Eppen ellenkezőleg, az eljárás egész folyamatát a kiküldött bírónak előkelő nyugalma egyfelől és másrészt azon ószinte tisztelet jellemezte, melylyel cordiális előzékenységeért neki valamennyien — pártkülönbség nélkül — szivesen adóztunk. Sőt mondhatom, hogy öt vetekező rokonszenvvel és meleg szeretettel vettük körül és ennek spontán kitörését az eljárás befejezése után az ő tiltakozó szerénysége sem volt képes megakadályozni.

Nem volt tehát köztünk semmi subjectiv ellentét és — sajnálom — de az igazságnak tartozom avval a rectificációval, hogy merőben téves az a közlés, mintha obstrukció lett volna, mert ilyen sem volt.

Az igaz, hogy az eljárás folyamán én, mint a kérvényező képviselője, több rendbeli indítványt terjesztettem a kiküldött táblabíró ur elé. Az is igaz, hogy ezek némelyikének helyt nem adott.

Amde ezek megtételére engem a megbízóim érdeke kötelezett. Ez tehát részemről nem bizalmatlanságból, hanem kötelesség érzetéből történt.

Szép is volna, ha a felek indítványozási és tanu kérdezési joguktól azon a czimen fosztanák meg önmagukat, mert ez az eljáró bírót elleni bizalmatlanságra volna érthető. Nem lehet az eljáró bírót elleni bizalmatlanság egy olyan jognak a gyakorlása, melyet a felek számára törvény biztosít.

Hogy pedig a kiküldött táblabíró ur a tanukhoz intézett és legjobb meggyőződése szerint: *jogos* kérdéseim feltevését és indítványaim elfogadását — fájdalom igen sok esetben — mellőzte, ez sem lehetett ok semminemű surlódásra. Ez legfeljebb a jogi felfogás körüli különbséget mutatta, de joghátrányt nem eredményezhet.

Mert vagy helyes volt a kiküldött táblabíró ur felfogása és akkor nem volt eljárása sérelmes, vagy nem volt helyes és ez esetben majd megpreparálja a sérelmet a kir. Curia maga.

Érsekujvárott, 1902. febr. 4.

Aigner Adolf.

UJDONSAGOK.

TAJÉKOZTATO.

Febr. 6. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése d. u. 3 órakor.

Febr. 13. A kath. kör választmányi ülése.

Febr. 13. Kath. Szabad Liceum böljti estélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Febr. 27. Kath. Szabad Liceum böljti estélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Márcz. 13. Kath. Szabad Liceum böljtiestélye a főgimnázium disztermében este 6 órakor.

Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Apr. 6. Kath. Szabad Liceum matinéja a főgimnázium disztermében d. e. 11 órakor.

Apr. 19. Kath. Szabad Liceum zárünnepélye.

* Közigazgatási ülés. Nagyvárad város közigazgatási bizottsága ma, csütörtökön délután 3 órakor tartja rendes havi ülését.

* A király Budapesten. A király tegnap reggel nagy udvari kíséretével külön udvari vonaton a fővárosba érkezett. A nyugoti pályaudvaron ő Felsége fogadására megjelent **Márkus József** főpolgármester és **Rudnay** főkapitány magyar díszben, ott voltak továbbá **Puleszky Garibaldi** helyettes üzletvezető, **Daróczy Rezső** felügyelő-állomásfőnök, **Pavlik Ferencz** felügyelő és **Krecsányi Kálmán** detektív-főnök. A nyolcz kocsiából álló külön udvari vonat, melyet **Marchegg**-től kezdve **Ludvigh Gyula** főrendházi tag, a magyar királyi államasutak elnök-igazgatója és **Décsey Lajos** üzletvezető vezetett, pontosan a kitűzött időben, reggel 5 óra 40 perczkor robogott be a pályaházba. A közbülső szalonkocsiból ő Felsége szállt ki tábornoki egyenruhában, katonai köpönyegben. Legelőször **Ludvigh Gyula** államasutai elnök-igazgatóhoz fordult, a kinek megköszönte, hogy a vonatot személyesen vezette, majd a gödöllői vadászatról beszélgetett vele. Ezután **Márkus József** főpolgármestert szólította meg:

— Itt is olyan abnormis tél van, mint Bécsben?

Az igenlő válasz után a király azt kérdezte:

— Van-e sok munkanélküli Budapesten?

— Igen, felség, válaszolt a főpolgármester, de nem olyan sok, mint a hogyan híresztelik. Ezeket is segíteni igyekszik a kormány, a főváros és a társadalom.

— No, ezt örömmel hallok, mondotta a király.

Katonás búcsu után a király az udvari várótermen áthaladva hintójába ült és a budai várba hajtatott. A király kíséretében érkeztek gróf **Paar Ede** lovassági tábornok és **Bolfras** tábornokszernagy, főhadsegédek, **Pittlik** alezredes és **Hohnel** lovag korvettkapitány szárnysegédek, herceg **Lichtenstein Rudolf** első főudvarmester, **König Károly** a kabinetiroda főnöke, dr. **Keszli** udvari orvos s az egész udvartartás személyzete. A király február 19-ig marad Budapesten s itt időzése alatt két napot Gödöllőn tölt, a hol vaddisznóra fog vadászni.

* Nagyvárad pénzügyi kérdése. Tegnap táviratunkban már említettük, hogy az Osztrák-Magyar Bank a kamatlábat fél százalékkal leszállította. E szerint a váltók, értékpapírok, szelvények és közraktári zálogjegyek leszámításánál 3 és fél százalék lesz a kamatláb. Ilyen alacsony soha sem volt a jegybank kamatlába, ami a pénzügyi helyzet javulását jelenti. Nagyvárad városa éppen most tanácskozik, hogy adósságát előnyösen kovertálja és a szükségletekre újabb kölcsönt vegyen fel. A város intéző körei most sikeresen megoldhatják a város ezen pénzügyi kérdését.

* A város építési szabályrendelete. A város fejlődésére már régen bémítólag hatott az, hogy Nagyvárad városának nincsen a mai viszonyoknak megfelelő építési szabályrendelete s csak egy rég elavult szabályzat szolgált irányadón. A modern követelményekhez mért szabályrendelet szükségét évek óta hangoztatják a városházán, de senki nem fogott bele a nehéz dologba, a mely sok körültekintést kíván. Most már **Busch Dávid** elkészítette az építési szabályrendelet-javaslatot, a mely 300 §-ból áll. A javaslatot most sokszorosítják s azután fogják tárgyainai a különféle szakkbizottságok.

* Búcsu-estély. **Jäger** Alajos vasuti tiszt, a helybeli vasuti tisztikar rokonszenves derék tagját a kereskedelmi miniszter **Kolozsvárra** helyezte át. Tisztársai és barátai tegnapi kedélyes búcsulakomát rendeztek távozó kollégájuk tiszteletére a **Wöber-szálloda** vendéglőjében. A lakoma alatt számos szebbnél-szebb felköszöntőt mondtak. Kitérő ételek és italok mellett sokáig pompásan mulatott a kedélyes társaság.

* Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter **Reich Mór** gölnczbányi adóhivatali gyakornokot a székelyhídi kir. adóhivatalhoz ideiglenes minőségben adótisztte nevezte ki.

* A nagyvárad állomásfőnökség. Legalább is tapintatlanság az, amit egy pár helybeli lap **Lukács** Gusztáv állomásfőnökkel szemben elkövet. Tudvalevő dolog, hogy az állomásfőnök régebb idő óta gyöngéledős s e miatt időközönként nem tudja hivatalát ellátni. Most hosszabb szabadságot és ez időre helyettest kért, hogy az ügymenetben hátrány ne essék. Ezen egyszerű tényt szerfölött mohón arra használják fel, hogy részint hangulatot csináljanak egyesek mellett, részint elevenen eltemessék a mostani főnököt s már utódot is neveznek ki helyébe. Hát az minden tisztviselőnek joga, hogy betegség esetére szabadságot kérjen, ha hosszasan beteg, a nélkül, hogy e miatt még a törvényes idő előtt joga volna bárkinek helyébe másat kinevezni, vagy a beteg hivatalnokot azzal traktálni, hogy helyben van már az utódod és nyugodtan elpatkolhatsz. **Lukács** állomásfőnök egyelőre beteg állományba helyeztetett, de ma még ő az állomásfőnök, betegsége alatt pedig teendőit **Butyka Tivadár tövisi főnök végzi**, ennyi az igaz, a többi pedig tájékozatlanság és tapintatlanság.

* A török-barát ifjuság 25 éves találkozója. Tegnap volt negyedszázada annak, hogy a török-barát ifjuság hatvanas bizottságának küldöttsége Konstantinápolyban járt, hogy **Abdul Kerim** pasának a török-magyar barátság bemsőségének jeléül diszkardot nyújtson át. Ebből az alkalomból a bizottságnak tagjai tegnapi este egykori tanyájukon, a **Ficme** kávéházban jöttek össze, hogy az imhol negyedszázados barátság az emlékezés révén fölújtsák. A viszontlátás igen szíves és benső volt. Összesen negyvenhároman jöttek össze s egymásra ismerve, fölújították a multak szép emlékeit, azután **Szűcs Gyula**, a hatvanas bizottság volt elnöke elfoglalta az elnöki széket és meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, akiknek sorában ott voltak: **Apáthy Gyula**, **Buzáth Ferencz**, **Békeffy Géza**, **Bényei Zsigmond**, **Barabás Béla**, **Budinszky Ernő**, **Dömötör Lajos**, **Dózsa Endre**, **Festetich Béné gróf**, **Gebhardt Bódog**, **Giczey Lajos**, **Hegedüs Ferencz**, **Hets Odön**, **Hölgyessy Kálmán**, **Jancsó Dezső**, **Kállay Leopold**, **Kozma Gyula**, **Lázár József**, **Lukács Gyula**, **Löderer Béla**, **Milassevics Sándor**, **Mikó Arpád**, **Madarász El-mér**, **Nyeviczkey Antal**, **Nerényi Ambrus**, **Nagy Péter**, **Osztrovszky József**, **Orbok Mór**, **Pásztély Jenő**, **Perényi József**, **Ragályi Lajos**, **Scossa Zoltán**, **Soós Jenő**, **Soffer László**, **Szemere Miklós**, **Szécsy Károly**, **Szegvári Sándor**, **Szegvári Ernő**, **Szűts Gyula**, **Székely György**, **Ugron János**, **Visontai Soma** és **Zsolnai Miksa**. Miután **Szűcs Gyula** elnök néhány vonással változtatta a multak eseményeit, elhatározták, hogy a huszonöt éves forduló alkalmával üdvözlik **Abdul Hamid** szultánt sürgönyben, ugyancsak ilyen módon **Szávass** pasát, az akkori török elfogadó bizottság elnökét és az ő révén az itt járt sofákat, valamint **Széchenyi** Odön gróf pasát is. Ezután a Hungária-szállóban barátságos lakomához ültek, amely a késő éjszakai órákba nyúlt bele. Szerdán délután két órakor disztribúció volt a Hungáriában.

* Újabb Dunkel-per a város ellen. Másfél-tized óta egész sereg per került a Dunkel-féle vagyonból kifolyólag. Egyiket megnyerte a másikat elveszítette Nagyvárad városa, de a város kárára megítélt összeg még eddig csak néhány ezer forint. A Dunkel örökösök jogutóda: **Mogyorósi János** — mint értesülünk — most újabb pert indított a város ellen, az állítólag néhai Dunkel **Ferenczné** részére eső 34.000 frt. összeg erejéig. A város részéről **Dús László** v. főügyész viszi a pert.

* A tűzbe halt tűzoltók. Két hete éppen hogy kigyuladt a budapesti **Concordia-malom** soroksári-uti telepe. A borzalmas tűzvész több millióra rugó kárt okozott a társaságnak, de életét veszítette az oltási munkálatoknál két derék, bátor tűzoltó is, a kiknek tetemét eddig megtalálni nem sikerült. A telep még mindig füstölög, itt-ott még lángok is csapnak

elő és sok munkáskéz napok óta takarítja el a romokat, hogy a két hősi halált szenvedett tűzoltó tetemét fölszínre hozzák. Munkájukat tegnap némi siker koronázta. A romok alól előkerült egy törzs, rajta a tűzoltói kabát foszlányaival, az egyik tűzoltó épen maradt testrésze. A szomorú fölfedezés mélyen meghatotta a jelenvoltakat. A kérges tenyerű nap-számos emberek szemében is fölcilliant egy könny, néhány percze mezsűnt a munka, az emberek elmondtak egy Miatyánkot s aztán nekifogtak a további munkának. Tovább ásnak, tovább keresnek.

* **A mentő-intézmény létesítése.** A nagyváradai mentő-intézmény ügyével foglalkozott tegnap a városi tanács. Tudvalevőleg *Mezey Mihály* tűzoltó-főparancsnok készített egy szervezeti szabályzatot, a mely szerint a mentő-intézményt Nagyváradon a városi tűzoltók látják el. A Vörös kereszt-egyesület fiókja pedig a felszerelést és a költségeket vállalta el. *Gerő Armin r. kapitány* szintén készített egy szabályzatot, olyan alapon, hogy az egész mentőszolgálatot a rendőrség teljesítene. Hogy a különböző tervek összeegyeztetése alapján a szükséges intézmény felállítható legyen, a tanács együttes tárgyalásra kéri fel a Vörös kereszt-egyesület képviselőjét, a tűzoltó-főparancsnokot és a rendőrkapitányt. — Csak a tanácskozás ne húzódjék megint évekig.

* **Az Otthon köszönete.** Az új Otthon választmányja a mint tudósítónk értesít, tegnap este ülést tartott. Határozott helyiségeinek berendezése felett s egyben tudomásul vette a február 1-én lezajlott táncvizsga rendezésére kiküldött szűkebb bizottság jelentését. Ez a jelentés előttünk fekszik s olyan, hogy igazán buzdító lehet az új Casinó eddig is agilisnak bizonyult vezetőségére. A febr. 1-én rendezett bál fényes erkölcsi sikeréről annak idején megemlékeztünk. A jelen volt bájos hölgyek, szépséges asszonyok, teljes névsorát adni nem tudtuk, de megirtuk, hogy a négyeseket 90—100 pár táncolta s ezt a már magában is megkapó képet méltóan egészítette ki városunk notabilitásainak s közéletünk kiválóságainak imponáns csoportja. A fényesen sikerült estét legközelebb nagyszabású hangverseny követi, a melyről már előre is elárulhatjuk, hogy szenzációs művészi meglepetéseket fog szerezni a nagyváradai publikumnak. Az Otthon estélyén felülfizetőknek a rendezőség ez uton fejezi ki hálás köszönetét. Dr. *Schlauch Lőrincz* bibornok-püspök belépő jegyét 50 koronával váltotta meg, *Winkler József* cz. püspök pedig az Otthon kaszinó céljaira 100 koronát adományozott. Ezenkívül felülfizettek: *Palotay László* 50 kor., *Pável Mihály*, dr. *Barabás Béla*, ifj. *Moskovits Mór*, *Hornvánszky Pál* (H.-K.-Pályi) 20—20 kor., *Des Echerolles Kraszner Károly*, *Nadányi Károly*, *Schlauch Jozsef*, dr. *Váradai Zsigmond* 17—17 kor., dr. *Moskovits József*, *Berger Dániel*, lovag *Dragolovits Károly*, *Schlehmüller N. 14—14 kor.*, dr. *Márkus László*, *Grócz Béla*, *Andrássy János*, dr. *Berkovits Ferencz* 10—10 kor., *Steinberger Ferencz*, *Heller Ede*, dr. *Tóth Mihály*, dr. *Mangra Vazul*, *Fetser Antal*, *Szunyogh Péter* 7—7 kor., *Sipos István*, dr. *Radó Ignác*, *Rutter Emil*, *Kanel János* (Tenke) 6—6 kor., *Mártonffy Gyula* (Szakál) 6 kor., *Szalai József* 5 kor., ifj. *Berger Sámuel*, *Ember Géza*, *Biszterszky Elemér*, *Weisz Gábor*, özv. báró *Gerliczy Félixné*, özv. *Buder Ferenczné*, *Huzella Gyula*, *Rózsa Géza*, *Nagy Ferencz*, *Nagy Sándor*, négyesi *Szepessy Andor* 4—4 kor., *Schlauch Nándor*, *Egry Rezső*, *Csathó Béla*, özv. *Wallasek Venczelné*, *Eder Géza* (Beél), *Gremoi Dániel* (Tenke), *Kenez Sándor*, *Buder Károly*, *Kosztá István* 3—3 kor., *Bodó Bertalan*, *Zigre Miklós*, N. N., dr. *Rosenthal Mór*, dr. *Buna János*, dr. *Sámson Márton* (Elesd), *Róz Samu*, *Kiss Dávid*, *Petry János*, *Kiss István*, *Lévy Gyula* (N.-Szalonta), dr. *Váradai Ödön* 2—2 kor., N. N. 1 kor.

* **Helyreigazítás.** A biharmegyei és nagyváradai nőegylet táncestélyén *Mangra Vazul* püspöki helynök nem 2, hanem 8 koronát fizetett felül.

* **Násznap a szekér alatt.** Egy derecskei polgár családot kevés híján végzetes baleset érte tegnap délután, amint éppen Debreczéből haza felé igyekeztek. A Piacz-utcán a szekerbe fogott három tüzes vértű ló megijedt egy tárgonzatótól és a szekeret elragadták. A szekér az Emke kávéház előtt felborult és a benne ülő öt embert maga alá temette, a lovak pedig fékevesztetten rohantak a vasuti állomás fele. A három ló patái tűzszikrákat hánytak a kövezeten, a szerencsétlen emberek, a kik között egy asszony is volt, egyenkint bujkáltak ki a szekér alól, csak az asszony nem volt képes kiszabadulni a szekér aljából. Végre a Deák Ferencz utcánál megállították a megvadult állatokat. Szerencsére azonban nagyobb baj nem érte a derecskeieket, csupán az ijedségtől ájuldoztak egy kis ideig.

* **Alapítvány bolondok házára.** Ezelőtt mintegy 8 évvel, amikor a főrendiház leszavazta a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot, akadt Nagyváradon egy a liberálistusban nyakig lubiczoló új magyar, aki öt forint alapítványt küldött Nagyvárad városának egy létesítendő bolondháza. Lehet hogy a névtelen vitéz már azóta valami hasonló intézetben tengődik az öt forintot pedig azóta a takarékpénztárban kamatoztatta a város. Tegnap foglalkozott ezzel az örült alapítvánnyal Nagyvárad város tanácsa s elhatározta, hogy felhívja az adományozót, hogy ha még szabadon jár, nyolcz napon belül jelentkezék. Ha a felhívás eredménytelen lesz, az alapítványt kamataival együtt a városi árvaház alapjához csatolják.

* **Gyászrovat.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt az örv. *Tverdon István* urnó temetése n.-körözs-utczai házatól. A diszes ravatal körül nagyon szépen nyilvánult az igazi részvét, könnyezve hallgatták végig *Materny Imre* ágostai lelkész imáját, melynek végeztével a diszes négyes fogatu üveges gyászkozsira helyezték a 90 éves matróna hült tetemét s résztvevők nagy sokasága kísérte a megboldogultat a központi temetőbe, hol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

A diszes koporsón a következő koszorúk voltak:

Szeretett nagynénének — *Gizella és Emil*.
A legjobb nagynéninek — *Jolán és György*.
Kedves nagymamánknak — *Ernő, Emil és Jenő*.

Edes jó nagyanyánknak — *Ferencz, Jolán, Etelka és Erzsike*.

Es még számos koszoru volt felirat nélkül.

A diszes temetést *Weiszlovits Adolf* és fia rendezte.

* **Kihágási eljárás kóser hus árulása miatt.** *Kiss Máttyás* kolozsvári-u. 4. sz. a lakos a nagyváradai *Friss Ujság* című napilapban mesésen olcsó áron kóser füstölt húst és szalámit eladásra kínál és a hirdetésben magát következőként írja alá:

»*Kiss Máttyás*

Kolozsvári-u. 4.

a megboldogult hírneves érmihályfalvi rabbi veje.

Mint hogy nevezett kóser hus eladására a helybeli ort. izr. hitközségtől nemcsak hogy engedélyt nem nyert, de sőt a hitközség több ízben megtiltotta *Kissnek* a kósernek jelzett hus árusítását és mivel *Kiss Máttyás* ezen eljárásával az izr. hitközséget *Gabella* jövedelmében érzékenyen megkárosítja, az ort. izr. hitközség feljelentésére *Kiss Máttyás* ellen bitórlás miatt kihágási eljárás tétetett folyamatba.

* **Találtatott egy honvédtiszti szolgálati öv és egy munkás igazolvány.** Igazolt tulajdonosaik átvehetik *Mendelényi Béla* rendőrfogalmazónál.

x **Pártos Arnold** czég Nagyvárad, Bémer-téri czipő, kalap és uri divat üzletében minden szakmába vágó czikkeket legolcsóbban vásárolhat a t. vevő közönség. — *Báli czipők és Báli divatruk* nagy választékban. 45.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Osúltörtökön: A zsába. (Itt másodsor.)

Pénteken: New-York szépe. (Itt először.)

Szombaton: New-York szépe. (Itt másodsor.)

Vasárnap: New-York szépe.

A z s á b a.

Hogy miért éppen zsába? Egyszerűen azért, hogy beleállhasson a zsába *Pataky Béla* lábába, *Krasznay* négykézláb terpeszkedik, aztán *Pataky* feltűjön a hátára és a közönség jobbra-balra dőljön a nevetéstől. Ennyi köze van mindössze a zsábnak a darabhoz.

A helyett köze van hozzá mindenféle kacagató ötletnek és komikus helyzetnek. A darab csomója természetesen itt is a férjek hütlensége. *Barisard* (*Pataky*) igen rossz kályhákát talál ugyan fel, de annál nagyobb mester a kikapós kalandok elleplezésében. Erre kitűnő módszert talált fel: elhítteti a feleségével (*Erdélyiné*), hogy van még egy hozzá tökéletesen hasonló ember *Párisban*, *Croissard*, a ki kikapós ember, míg ő, ő valóságos mintaférj! A felesége el is hiszi, sőt annyira megy *Barissard* a vakmerőségben, hogy a saját lakásában teszi tiszteletét, mint *Croissard*. Mikor már végigjátszotta a szerepét, el akar illanni, de — beleáll a lábába a zsába és a saját lakásában fogva marad, még hozzá egy idegen ember álarca alatt. Különbben is rég gyanakszik rá egy vidéki ismerős, *Suzanne* (*P. Szép Olga*), ez persze kisíti a turpisságot. Az utolsó felvonásban még egy pár komikus jelenet után az asszonyok megbocsátanak hütlén férjeknek.

A darab nincs szellem híján, kacagató helyzetekben pedig éppen bővelkedik. Dicséret illeti az igazgató kék czeruzáját, mely a meglehetősen veszett híru darab legtrágárabb részeit állítólag kihuzgálta s így szelidebbé és élvezhetőbbé tette. Ká volt tovább is nem működtetni a czeruzát és egy pár botrányos heiyet ki nem hagyni.

Az előadókön látszott, hogy rájuk is átragadt a darabban rejülő jókedv. Egyik szereplő jobban igyekezett a hangulatot fenntartani a másiknál. Legjobb természetesen megint *Krasznay Andor* (*Marcelline*) volt, akinek nem volt egyetlen egy hatás nélküli jelenete sem. Kacagatóan tudta kifigurázni a jámbor papucshős férjet. Méltó partnere volt *Pataky* (*Barisard*); ez volt talán első szerepe, amelybe egész tudását és tehetségét beleöntötte. Így aztán teljes volt a sikere, épp úgy mint *Pintérnénének* (*Suzanne*) is. *Pintérnét* szintén ritkán láttuk ilyen nekivaló és ilyen sikkkel játszott szerepben. *Benkő Jolán* a kardos anyóst, *Bognár* a tüzeskedő őrnagyot adta nagy sikerrel. *E. Kovács* *Mariskában* kevés volt az élénkség. *Kuczány* *Violában* sok az unalmas lassúság, *Désiben* épp olyan sok az ügyetlenség. *Kis* szerepben igen ügyes volt *Bérczi Gyula*.

Rendezés, díszletek kiválóan sikerültek.

Dr. K. A.

A zsába. A színház nagysikerű ujdonsága ma este másodsor kerül színre. A pompás, páratlanul mulattató bohóság bizonyára nagy közönséget vonz a színházba ma estére is.

New-York szépe. A modern tánc-ope-rettnek igazi tipusa a »New-York szépe«. Csupa szin, tarkaság, bizarság, jókedv és musika. Összes eddig magyar színpadon bemuta-

tolt operett rokonai kölcsönöztek a »New-York szépe« páratlanul gazdag muzsika raktárából. Nagyváradi bemutatójának különös szenzációja lesz a kiállítás. Egy kis vagyont költött a darab kiállítására a színház vezetősége. Egy-egy diszlet maga érdemes látivaló lesz. Hogy pedig jókedvben, bohózkodásban, játékban, énekben, táncban mit fog produkálni a társulat méltán híres operett személyzete, arra nézve már az eddigi próbák is a legszebbet és legjobbat jósolják. A darab három estén kerül egymásután színre.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 131.

Idénybérlet 121.

Ma, csütörtökön, 1902. február 6-án

A z s á b a.

Bohózat.

S Z E M E L Y E K :

Barisard Anatole, gyáros	—	Pataky Béla
Colotte, a felesége	—	E. Kovács M.
Leclapierné, Barisard anyósa	—	Benkő Jolán
Marcinelle, orvos	—	Krasznay Andor
Suzanne, a felesége	—	P. Szép Olga
Lehuchois, őrnagy	—	Bognár János
Zenobia, unokahuga	—	Kacziány Viola
Theodore	—	Dési Alfréd
Sophie, szobaleány	—	Kulinyi M.
Casimir, inas	—	Bérczi Gyula

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr. Támlászek 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártzsek 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

Kezdeté 7 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

Holnap pénteken, február 7-én

New-York szépe.

Operett.

ZENE ES MUVESZET.

A nőegylet hangversenye.

Erdekes meglepetést készít a Biharmegyei Nőegylet a nagyváradi közönség számára. Márczius 1-én u. i. a Fekete-Sas dísztermében nagyszabású hangversenyt rendez, melyre vonatkozólag a következő sorokat küldötték be lapunkhoz:

A biharmegyei és nagyváradi Nőegylet márczius 1-én a Fekete-Sas szálloda nagytermében nagyszabású hangversenyhez készül, melynek tiszta jövedelmét az általa létesítendő női menház alapja javára fogja fordítani.

E hangversenyben fognak fellépni művészi játékkal báró Gerliczy Ferencz leányai, a 13 és 14 éves Erzsébet és Margit, két bájos gyermek, kik a közeli napokban Szegeden egy hangverseny alkalmával művészi játékkal óriási feltűnést keltettek és pedig Erzsike hegedűjátékával, ki a makói cigány zenekar élén mint primás elragadta a közönséget, Margit pedig klasszikus zongorajátékával keltett óriási feltűnést. A nőegylet hangversenyén szintén részt fog venni a makói zenekar, hogy a kis baronesz hegedűjátékát kísérhesse.

Különös érdekességet kölcsönöz a hangversenynek, hogy azon hazunk koszos költője dr. Várady Antal is részt fog venni egy művének felolvasásával. Megígérték közreműködésüket Szmazenka Ernő művészi gondok játékával, valamint tervbe van véve, Tutsek Ferencz és Krüger Jenő egy duettet fognak énekelni. Lesz a hangversenynek egyéb tárgya is, amit a rendezőség később fog megállapítani.

MULATSAG

FARSANGI NAPTAR.

Febr. 8. Katholikus kör bálja.
Febr. 9. Nyomdászok bálja a Zöldfában.
Febr. 9. Református bál a Fekete Sasban.
Febr. 11. Tűzoltó bál a Zöldfában.
Márcz. 1. A nőegylet hangversenye.

Helyőrségi bál.

A milyen hivatalos izü az elnevezése, olyan kevésbé volt hivatalos izü a bál maga. Csupa élónkség, csupa tűz, csupa hangulat — ezen a bálon maga Karnevál herceg is be-rukkolt brigadérosnak s ugy vezényelte rohamra (óvatos keringő lépésben) kitünő katonáit, a nagyváradi tisztikart.

No és Karnevál brigadéros meg lehetett elégedve a tegnapi hadakozással. Csupa győzelem, csupa diadal. A fess uniformis különben is hódít, hát még ha olyan fess fukon feszül, mint a nagyváradi tisztok, a kik mind jól ismertek mint kitünő táncosok. Bevonultak tartalékba a czibil frakkok is — ilyen gárdával indult tegnap hadjáratra Karnevál brigadéros.

Es mégis, mikor a bál végén Karnevál brigadéros diadról beszélhetett, ezt a diadalt nem ő gárdája vivta ki. A fess uniformisok, az ellenállhatatlan frakkok győzelemre indultak és legyőztek. Es csodálatosképpen a legyőzöttek nem folyamodtak a búrok módjára a hágai nemzetközi bírósághoz, de sőt nagyon is meg voltak elégedve az állapotokkal. Mert ugyan ki panaszkodnék vereségről, ha a győzők a nagyváradi hölgyek voltak? Olyan szép leányoktól, bájos asszonyoktól legyőzteni, mint a kik a tegnapi helyőrségi bálon jelen voltak, csupa gyönyörűség. S ha a bál után megtört gallérok és megtört férfiszívek vonultak ki a hölgyek után a teremből, ez a vereség mégis többet ért minden győzelemnél.

A bál után állítólag Karnevál brigadéros szemlét tartott az egyenruhás és frakkos hadsereg fölött. Biz azok nem valami hódító gallérokkal ékeskedtek, de a brigadéros azért kegyesen fogadta az álmos szalutálásokat. Végül megbeszélést (Besprechung) tartott, amelyen a következő kijelentést tette (előbb magyarul, aztán a közös hadseregre való tekintettel németül is):

— Meg vagyok az urakkal elégedve. Ha ilyen hölgyközönséget tudtak idevonzani győzelmes ellenfélnek, ez már maga diadal.

Búcsuzóul pedig állítólag azt mondta:

— Viszontlátásra a katolikus kör bálján!

A jelen voltak közül a következőket sikerült összejegyeznünk:

Leányok: Barczy Rózsika, Cseresznyés Lajza és Irén, Czvek Ilonka, Cziffra Olga, Czeiterer Irén, Dús Piroška, Déry Mariska, Ficzek Margit, Harmathy Erzsike és Gizike, Homolya Ilonka, Kovács Emma, Kazinczy Mariska, Konrad Margit, Lázár Ilonka, Miskolczy Irma, Orley Anna, Pekanovits Margit, Papp Cosima és Ella, báró Podmaniczky Emmy, báró Stipsics Miczi, Szóke Ili, Vertán Marianne, Vinkler Miczi, Zéizi Rózsika.

Asszonyok: Bárcey Lászlóné, Bien főhadnagyné, Charitzer őrnagyné, Cseresznyés Albertné, Czvek Kálmánné, Czeiterer Józsefné, Dús Lászlóné, Déry Erzsike, öz. Echerolles Kruspér Sándorné, Ficzek Lajosné, Fischer őrnagyné, Gyalokay főhadnagyné, öz. báró Gerliczy Félixné, s. Kornis Lujza grófné, Homolya Istvánné, Huzella Gyuláné, Harmathy Károlyné, Hummel alezredesné, Hammer kapitányné, Hauser századosné, Hoffmann Henrikné, Kovács Béláné, báró Karg ezredesné, öz. Kazinczy

Ferenczné, dr. Konrad Márkné, Kunz Gusztávné, öz. Kazinczy Gézáné, Lausch alezredesné, Miskolczy Barnabásné, Moskovits Miksáné, Marschner őrnagyné, Mügend báróné, Pekanovits Imréné, Pollák kapitányné, Papp Oszkárné, Orley Kálmánné, öz. Rimanóczy Kálmánné, Sebestyén Józsefné, báró Stipsics ezredesné, Schwarcz kapitányné, Szepessy Andorné, Steiner Kornél, Szokol Józsefné, Szóke Gyuláné, Winkler őrnagyné, Wittstock kapitányné, Vertán Zoltánné, Vaskó Károlyné, Wolf századosné.

Notabilitások: Dragolovits altábornagy, Schleh Müller vezérőrnagy, Karg, Stipsics ezredesek, Schmidt alezredes, Lausch alezredes, Winkler, Fischer, Báró Horváth, Major őrnagyok, Himmel alezredes, Wittstock, Vaskó, Pollák, Schwartz kapitányok, Scharitzer őrnagy, Marschner őrnagy, Vucsics őrnagy, Beöthy László dr. főispán, Szunyogh Péter, Rimler Károly, Dús László, Szucsú esperes, Pekanovics Imre, Kovács Béla, Harmathy Károly, Czvekk Kálmán, Ficzek Lajos, Rees Lajos, Konrad Márk dr. Papp Miklós, Mayr Sándor, Huzella Gyula.

A táncot az agilis rendezőbizottság elnöke, báró Karg ezredes kezdte meg Stipsics bárónéval, innen kezdve folyt a tánc: a legjobb hangulatban korra reggelig. A nőgyest 80 pár táncolta. A termet Farkas József műker-tész díszítette fel kiváló ízléssel; a zenét a 37. gyalogezred és Hamza Gyuszi zenekara szolgáltatta.

Alarczos bál-Belényesben. A belényesi »Polgári olvasókör« könyvtára javára 1902. évi február hó 11-én azaz húshagyó kedden a városi vendéglő termében zártkörű alarczos bált rendez. Belépti díj: személyenként 2 kor., családjegy tetszés szerint. Alarczosok részére csak a személyjegy érvényes. A hölgyek belépti jegyéhez egy csomag coffeti ingyen adatik, azonkívül a pénztárnál csomagja 20 fillérért kapható. Egész új jelmezek a ruhatárnál válthatók. Ejjel 12 órakor nagy Varieté előadás, erről bővebben felfiragaszokon. Jegyek előre válthatók minden üzletben. Kezdeté 8 órakor.

REGÉNY-CSARNOK.

A Polanieczki-család.

Írta: Sienkiewicz Henrik. — Fordította: Kolosváryné-Korányi Ilona.

83
Ugy látszik, hogy Linette betanította, mert azt mondta, hogy kész az oltárhoz vezetni, úgy is szeretik egymást, hogy kész elégtételt adni Zawilowskinak, bár nem volna köteles, mert csak szerencséséhez tartozik, hogy Linette őt választotta stb., a mit ő maga kitalálni képtelen. Hogy az alatt mi történt Broniczné és Linette közt, azt nem tudom, tény az, hogy némém dühösen rohant be hozzánk, szemrehányásokkal halmozott el, hogy feleségem és én vagyunk az oka, hogy Linette nem engedett a szív szavának, hogy mi kényszerítettük reá Zawilowskit, a kit gyűlöl, hogy Linette egész éjeket átsirt s életével fizette volna meg a házasságot... de a Gondviselés ezt nem engedi... s így tovább, egy egész óra hosszat. Bűnösök vagyunk mi is, Zawilowski is, csak ők az ártatlan angyalok. Negyven éves vagyok, de a nők romlottságáról eddig fogalmam sem volt. Minő könnyed lelkiismeretlenséggel forgatják ki a valót! S még ha csak róluk volna szó! De szegény barátunk sorsa forog kockán. S ez a Linette. Ki hitte volna!... S ezt hívják nemes gondolkodásu, fenkölt léleknek!... Alig tizen négy napja, hogy jegyet váltottak... igazán esztét veszthető az ember!

— S mikor történt mindez? — kérde Polanieczki.

— Tegnapelőtt. Ma reggel Scheweningenbe utaztak. S a milyen ostoba Kopowski, olyan ravasz. Előre megváltotta a hölgyek utlevelét is. Szegény Ratkowska Stephanienak udvarolt, s elcsábította a másikat. Szegény Ignác! Micsoda csalódás!

— Miért nem értesített előbb — szolt Stas

— Mert feleségem beteg lett. Ideggörcsöket kapott. Nem csoda olyan finom érzésű, tiszta gondolkozású asszony. Hogy ilyen történhessen a mi házukban! Aztán szerette Linettet. Ez a család, az alávalóság, az erkölcsi posvány közelsége beteggé tették.

Polanieczki kétes pillantást vetett reá s bajuszát harapdálta, de mélységesen hallgatott. Osnowski zavartalanul folytatta:

— Még szerencse, hogy feleségem nincs egyedül. Ott van Ratkowska kisasszony és az jó becsületes Maszkóné.

Polanieczki más irányba terelte a beszédet. Maszkóné említése megzavarta őt.

— Azt hiszem, — szólta, — hogy ha az öreg Zawilowski vagyonának egy részét Ignácra hagyta volna, mindez nem következett volna be.

— Lehet! De végre is, a mi Linettet illeti, kibujt volna a szeg a zsákból! Ösztönszerűleg vonzódtott volna az ilyen Kopowski-féle emberhez s nem állt volna ellent. Asszony és asszony közt van különbség. Szinte látom Polanieczka asszony fölháborodását. Láttam Annette és Maszkóné megdöbbenését. Barátom, minden nap térdem állva kellene halát mondani Istennek, hogy ilyen kitűnő élettársakat adott nekünk!

Hangja meghatottan rezgett.

Polanieczki kővé vált. Ez az ember, a ki olyan helyesen ítél, lehet-e ennyire hiszékeny, ennyire vak? Maszkóné becsületességének gondolatára kacagni szeretett volna. Sohasem tűnt föl még az élet színjátéka ilyen alávalónak.

— Ha Zawilowskit nem keresheti föl, — szólta aztán Osnowskihoz, — s reám hárul a kötelesség, hogy tudtára sdjam szerenestlenségét, legalább tegye könnyebbé földadatomat.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

Irodalmi értesítés!

1. A »Szent Olvasmányok az év különböző ünnepeire« II ik kövitet kiadás, képekkel, diszes vászonkötésben; ára 2 kor.

2. »Elmélkedések a mi Urunk Jézus Krisztus szenvedéséről és haláláról« vászonkötésben, képekkel; ára 1 kor.

3. »Szűz Mária a mi Anyánk« üdvös beszélgetések, diszes vászonkötésben, képekkel, ára 1 kor.

Mindezen könyvek egyházi jóváhagyással bírnak. Bérmentve küldetnek. Lelkészek erga ss. is megkaphatják.

Megrendelhető Kovács Jázon áldozópapnál. Mária-Pöcsön, Szabolcs m.

Ecce homo a címe P. Abel Henrik S. D. kitűnő böjti kurzusának, amely 1 k. 60 filterért rendelhető meg. Ugyanazon országos hírű jeles egyházi szónok még más két böjti kurzust: **Missió beszédek** (ára 2 kor.) és **Böjti szt. beszédek** (ára 1 kor. 60 f.) bocsátott közhasználatra. Az utóbbi kettő már csak néhány példányban kapható s rövidesen második kiadás alá kerül. Méltatni fölösleges e böjti kurzusokat, amelyek több ezer példányban forognak közhasználatban. Jellemzésükre elég annyit feljegyezni, hogy ezen szent beszédek hatása alatt több szabadgondolkodó tért a kath. egyházba. Mind a három kötet együtt megrendelve 5 kor. előre beküldve. Czim: »Oktató Népkönyvtár« Budapest, VII., Csömöri-ut. 32.

TAVIRATOK.

Krüger az Egyesült-Allamok vendége.

Washington, febr. 5. A képviselőházban Cochran határozati javaslatot nyújtott be, a melyben azzal indítványozza, hogy hívják meg Krüger előköt az Egyesült-Allamokba az ország vendégeül és a látogatás költségeinek

fedezésére szavazzanak meg 25.000 dollárt. (M. T. I.)

Franciaország és Venezuela.

New-York, február 4. Willemstadthól jellenti egy távirat: Carracasi jelentések szerint Franciaország értesítette a venezuelai kormányt, hogy a diplomáciai érintkezés megújításáról szóló jegyzőkönyvet nem írja alá, ha Secretat francia alattvalónak nem engedik meg azonnal, hogy Venezuelában partra szálljon atyja érdekeinek megvédése végett. Ha Venezuela ezt nem engedi meg, Franciaország azonnal vámot vet ki a venezuelai kakaóra, a mi nagy csapás volna Venezuelára.

Búrok köszönete a német-alföldieknek.

Hága, febr. 5. A búr bizottság egyik tagja, a ki a németalföldi jegyzék és az angol válasz közöttétele után egy újságíróval beszélgetett, azt mondta, hogy hálásan fogadja a németalföldi kormány fáradozását, a mely arról tanuskodik, hogy részvétet éreznek a dél-afrikai nép iránt. Anglia válaszát nagyon jóakarónak tartja. Ez a válasz azt mutatja, hogy az angolkormány nem igazságtalan és alkalmas ad az érintkezésre, ha csak később nem szab Anglia elfogadhatatlan feltételeket abban az esetben, ha a búr megbízottak az angol válasz értelmében eljárnak. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1902. február hó 4-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 18.40—17.60. Kétszeres buza 14.—13.60. Rozs 13.60—12.80. Arpa 11.60.—11.—Zab 14.20.—13.40. Tengeri: 10.—9.60. Borsó 36.—. Lenese 40.—. Bab 15.80. Köleskása 23.50. Burgonya 5.40. 100 kiló lángliszt 32.40. zsemlyelisz 31.60. fehérkenyér liszt 31.20, barnakenyér liszt 29.60. széna fuvarral 6.—, szalma 1.20 Szalonna 104.—, 6 kiló zsup-szalma —20, 150 dkg alom-szalma —12. 1 köbm. bükkfa 6.50, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84, Lámpaolaj —.80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.72. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kőso 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapju —.—.—. magyar gyapju —.—.—. Egy hektoliter óbor 66.—, uj bor 38.—, mész 1.20, kemény faszén 3.20, puha faszén 3.—, kendermag 25.—, köles —. repce —.—, dió 40.—, mogyoró —.—, aszalt szilva 44.—. Egy kilogramm savanyu káposzta 24, szalona 1.12, sertéshus 1.04, juh-hus 68, veres hagyma 20, fog hagyma 64, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 24. Egy liter kőolaj 44, mm. büköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. búrgondi —.—.

Forgalmi kimutatás 1902. évi február hó 4-ről. Tiszta buza körülbelül 300 hltr, kétszeres buza 60 hltr, rozs 120 hltr, árpa 35 hkl, zab 80 hltr, tengeri 220 hltr, burgonya 260, hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 250 drb, félhizott 330, sovány 170, süldő 700, malac 320, hizott marha 48, jármás ökör 290, fejős tehén 180, borju 170, bivaly —, juh és kecske 85, ló 407.

Marha ártáblázat 1902. február hó 4-ről. Egy pár első rendű jármás ökör 600—680, egy pár másodrendű jármás ökör 500—580, egy pár harmadrendű jármás ökör 240—480, 1 drb fejős tehén 100—220. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 150—240. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—172, 1 drb. veres borju 24—50, 1 drb. fél éves borju 42—56, 1 drb egy éves borju 46—76, két éves

borju 68—180. 1 drb hizott sertés 80—86, 1 pár fél éves 32—38, 1 pár egy éves sertés 46—74, 1 pár két éves sertés 78—124. 1 drb igás ló 160—230, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbor 10—20.

Seich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántúli eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, február 5.	
Osztrák hitel	625 50
Magyar hitel	629 50
Államvassut	624 50
Rimamurányi	416.—
Magyar postások	488.—
Sáigótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, február 5.	
Buza októberre	7.84
Buza áprilisre	8.80
Tengeri	5.14
Rozs okt.	6.69
Zab ápr.	6.93
Káposzta, repce, szag.	—

Hivatalos árfolyamok

* Budapesti áru- és értéktőzsde 1902. február 5-én.

Magyar aranyjárdék 4%	119.60
Magyar koronajárdék	97.60
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	120.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1/2%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1878-ból	119.—
Magyar földtelebmentesítési kötvény 4%	95.75
Halméresi jog megváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavónföldtelebmentesítési kötvény	95.—
Magyar nyerezmény-sorsjegy-kölcsön	185.—
Tiszszabályozás sorsjegy-kölcsön	155.—
Osztrák járdék papírban	100.80
Osztrák járdék ezüstben	100.65
Osztrák járdék aranyban	120.85
Osztrák korona járdék	97.75
Osztrák államsorsjegyek	148.—
Osztrák magyar bank részvény	16.40
Magyar hitelbankrészvény	702.50
Osztrák hitelintézet részvény	685.50
Párisi vista	95.35
20 frankos arany (Napoleon)or	19.03
Németbirodalmi márká	117.15
London vista	289.45
20 márkás arany	28.42

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

STERN VILMOS modern kölcsönkönyvtára.

Több ezer kötetből álló magyar, német, francia és angol művekből.

Figyelmes kiszolgálás

Olcsó előfizetési díjak, tetszés szerinti időre, ugy helyben, mint vidéken.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Ováry-ház (butorúzetben.) 39

Azonnal kiadó

5 szobás lakás

Sal Ferencz-utca 5. sz. házban.

Bárány Dezső

utóda

egyedül speciálista

hegedű és vonókészítő.

Saját készítményű hegedűim!

Olasz és német hangversenyhúrok.

Mindennemű hangszerek nagy raktára

Nagyvárad, Fő-utca és Széchenyi-tér sarok

(Rimanóczy-ház.)

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

14188/1901. szám.

Árverési hirdetés.

A nagyvárad kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság által Balog János nagyvárad lakos végrehajthatónak Beringye Mihály végrehajtást szenvedő elleni három korona tőke s járuléka iránti végrehajtási ügyében végrehajtást szenvedő tulajdonát felvett ezen telek-könyvi hatóság területén fekvő, a nagyvárad 2564. sz. betétben A I. 3237. és 3238. hr. sz. a. foglalt ingatlanból végrehajtást szenvedő nevén vezetett $\frac{40}{100}$ részre a kért végrehajtási árverés az 1881. LX. t.-cz. 146. §-a értelmében elrendeltetik s foganatosítására határidőül 1902. évi február hó 13. napjának délelőtti 9 órája ezen kir. törvényszék árverelő termében kitűzetik.

Kikiáltási ár 2218 korona, azonban az árverésre kitűzött ingatlan szükség esetén ezen áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók bánatpénztül a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 221 kor. 80 fill. tartoznak készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban letenni.

A vételár 3 részletben fizetendő és pedig az első részlet az árverés napjától számított 60 nap alatt, a második részlet ugyanazon naptól számított 90 nap alatt, a harmadik részlet ugyanazon naptól számított 120 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától a fizetés napjáig 5% kamat fizetendő.

Ezen árverés feltételei a hivatalos órák alatt a tkv. hatóságnál és a rendőrkapitányi hivatalnál megtekinthetők.

Nagyváradon, a kir. törvényszék mint tkv. hatóságnál az 1901. év december hó 10-ik napján.

Debreczenyi,

kir. tiszti bíró.

42

Női ruha szövetekből
dus választék.**Szenzációs ujtás!**Vászon és fehérneműek-
ből nagy raktár.**Ingyen! életnagyságu fénykép! Ingyen!**

Minden vevőnek, a ki 10 frt értékű vásárol, bármely átadott fénykép után egy **életnagyságu** 60 cm. magas művészesen kiállított hű fényképet készít **teljesen ingyen** még akkor is, ha a bevásárlás apróbb részletekben történik.

Csupán díszes keretért (passe partou) önköltségemet 1 frt 50 krt számítok fel. Ezen életnagyságu **ingyen fényképet** magát sem képes a világ egy műintézete sem 10 frton alul elkészíteni.

Minden vevőnek, még a legkisebb bevásárlásnál is pénztáram egy fénykép bonnt szolgáltat ki, melyen a bevásárlási összeg nyugtázva lesz. A midőn ezen részletekben vásárolt összeg 10 forintot tesz ki: vagy 10 forint értékű egyszerre vásárol, az ingyen fényképre jogosan igényt tarthat.

Tehát önként érthető, hogy minden további 10 frt értékű vásárlás egy-egy ingyen fényképre jogosít.

Életnagyságu fényképek kivitele üzletünkben láthatók.

Amerikai áruház, Nagyvárad, Fő-utca (Olaszi), Bazár (színház) épület.Női Blousokból dus
választék

Telefon 372. szám.

Női ruhákat és Blousokat
mérték után is készítünk.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naplók,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok
raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.